Húsz százalék alatti infláció?

– A fogyasztói árstatisztika kiszámításának rendszere – az ENSZ ajánlásaival összhangban – nálunk is az európai normák szerint történik. Ennek megfelelően a statisztikusok a lakosság ellátását szolgáló termékcsoportok és szolgáltatások árainak alakulását reprezentatív mintavétellel vizsgálják. Számításaik mintegy tízezer üzlet árait veszik alapul. A legkisebb vidéki bolttól a legnagyobb áruházakig mindenféle elárusítóhely szerepel ezen a listán, hiszen csak így lehet megbízható képet kapni a vásárlási szerkezetről. Ezt a munkát a Központi Statisztikai Hivatal megyei szervezetei végzik. Az adatok összesítése után bonyolult valószínűségszámítás alapján kapjuk meg az infláció mértékét.

■ ***Mivel számolhatunk az év hátralévő hónapjaiban?***

A forgalmi adó és az energiárak emelésének inflációnövelő hatása egyértelmű. De mire számíthatunk a közeli jövőben? Tulajdonképpen milyen adatok alapján, és hogyan állapítják meg az infláció mértékét? – kérdeztük *dr. Cinkotai Jánostól,* a Magyar Nemzeti Bank inflációkutatással foglalkozó tanácsadójától.

– Az októberben belépő fogyasztási adónak feltétlenül lesz árnövelő hatása, bár meggyőződésem, hogy a mai jövedelmi viszonyok mellett nem minden termék árában lehet majd érvényesíteni a 15 százalékos adóemelést. A fogyasztók egyszerűen nem tudják majd megvenni azokat.

■ ***Sok mindenről le lehet mondani, de világítani, fűteni a lakásokban és az iparban egyaránt kell!***

– Az energiaár-emelés jelentősen befolyásolja az infláció alakulását. Ezért bánnak az energiaárakkal a világon mindenütt igen óvatosan. Ha növekedni fognak a távfűtés, a víz és az egyéb közszolgáltatások árai, akkor olyan termelők és kereskedők is hozzányúlnak az árakhoz, akiket nem, vagy csak igen kevéssé érint az energiaár alakulása. Ezek a meggondolások is közrejátszhattak az enegiaár-emelést elhalasztó kormányzati döntésben.

■ ***Mindezt figyelembe véve mekkora lehet az idei infláció?***

– Az elmondottak ellenére úgy gondolom, hogy idén éves átlagban az árnövekedés üteme nem haladja meg a 20 százalékot.

(FEB)

Problémás Tölgyessy

Az SZDSZ képviselőcsoportjának hétfői ülésén ismét téma volt Tölgyessy Péter képviselő, ügyvivő szembehelyezkedése a frakció közös döntésével.

Pető Iván a képviselőcsoport tagjai előtt felvetette: Tölgyessy Péter volt pénteken az egyetlen képviselő, aki nemmel szavazott az önkormányzati törvénycsomag elfogadásakor. Tölgyessy Péter arra hivatkozott, hogy ő a kezdetek óta nem értett egyet a polgármesterek közvetlen választásával, ezért vetette el az alkotmánymódosítást és a törvényt. A frakció több tagja súlyos problémának ítélte, hogy ellenszavazatáról Tölgyessy Péter nem tájékoztatta előzetesen a képviselőcsoportot. Szankciókról, Tölgyessy Péter esetleges távozásáról azonban nem esett szó a frakcióülésen.

Magyar beugratós

Az egyedül élő, idős asszony kis híján szívszélhűdést kapott, amikor fölbontotta a borítékot. Ami először a szemébe ötlött, öles betűkkel írt neve, alatta a sokkoló szöveg: Ön 2 millió forintot nyert. Így, kerek perec, múlt időben. A kisnyugdíjas tanárnőt elöntötte a hideg veríték, rároskadt a legközelebbi székre, s mikor kissé magához tért, elkezdte böngészni a levélhez mellékelt prospektusokat, kitöltendő kis és nagy fecniket. Az egészből nem értett semmit, hisz a virágokat, kerti növényeket kínáló céggel ezeddig nem volt semminemű kapcsolata. Mint afféle egyedül élő, zárakkal és riglikkel biztosított ajtaját naponta százszor is ellenőrző idős ember, hirtelen pánikba esett. **„Honnan tudják ezek a címemet?”** ***Rakosgatván a papirokat, fotók kerültek a kezébe: a korábbi boldog nyertesek arcképei. Az egyik kockán azonban fekete űr, s alatta – minő lélektani fogás! – megint a saját neve, nyomtatásban! Azt vélte kiolvasni a tipográfiai csalafintaságokkal egyes részeket mellbevágóan kiemelő szövegből: ő a következő, csak a képét kell beküldenie. S ha ez megtörtént,*** **egy nap fényes autó áll meg a háza előtt, elviszik őt a nyeremény átadásának helyszínére, ahol ünnepélyes keretek között...** ***Ennél a résznél az idős hölgy reszketni kezdett: itt valami összeesküvés történt, gondolta. Összekuporgatott vagyonkájára,*** **kétmilliójára,** ***akár az életére is törnek gonosz emberek... Magára kapott valamit, és első fölindultságában elszaladt a paphoz. Levelet fogalmaztak: inkognitóban akar maradni, a pénzt csak küldjék el a címére. Várja.***

Ezután nem jött álom a szemére: félt. Éjnek évadján összepakolta értékeit és becsöngetett barátnőjéhez. Nem mert otthon aludni.

Napokkal később világosította föl valaki, hogy a nagyítóval látható lábjegyzetet is el kell olvasnia, meg az egész betűtengert, alaposan. Ott van elrejtve a sok „ha”, amely föltétele az esetleges nyereménynek.

Egyetemista lány meséli: nyelvórákat kínáló hirdetésére jelentkezett egy titokzatos telefonáló, aki kereseti lehetőséget kínált neki. A megbeszélt találkozón azonban igencsak meglepődött. Többed magával kénytelen kelletlen végighallgattattak vele egy marketing előadást. Ebből az derült ki: akár négy elemivel, szinte zéró befektetéssel százezreket lehet keresni, ha bekapcsolódik egy kereskedelmi hálózat „házaló” üzletkötői közé. Aki vásárlót vagy új szervezőt hoz, jutalékot kap. Nyilván az ismerősök mind elfogytán, valaki így akart új kuncsafthoz – és jutalékhoz jutni. Hogy az egésznek semmi köze az idegen nyelvű oktatáshoz? Hát istenem! Hátha beugrik az illető.

Hogy miként kell ezt csinálni, számtalan tanfolyamon is tanítják. Előfordult, hogy az egyik ilyen üzletkötő-képzőben, szóbeli tájékoztatás után kifizette valaki a jelentkezési díjat. Ezután közölték vele, hogy a félszázezer forintos részvételi díj mi mindent nem tartalmaz, s mire levizsgázhat, a költségek akár megduplázódhatnak. Az illető, az előzetes, korrekt tájékoztatás hiányára hivatkozva, természetesen visszalépett, s most szeretné visszakapni a pénzét. Félő, hogy az ő ezresei is a cég hasznát hivatottak növelni.

Kapitalizálódunk. Elidultunk a piacgazdaság útján, amely hasznos és olykor csalafinta, mondhatni tisztességtelen reklámfogásokkal és módszerekkel van kikövezve. Mindent megelőző céllá lépett elő a haszonszerzés, amelynek érdekében még holmi lelki terrortól se riadnak vissza a belőlünk, megrendelőkből élők. A sikerorientált világban tanítják is, miféle fogásokkal, trükkökkel lehet rávenni az embereket, hogy akár akaratuk ellenére is **„beugorjanak”** ***egy üzletbe. Velünk született emberi gyöngénket, kapzsiságunkat lovagolják meg ezek a lélektanilag is képzett urak és hölgyek, s ha nem vagyunk észnél, bizony könnyen lóvá tesznek bennünket.***

Ha nem ugrunk be, csak kölcsönösen előnyös üzletekbe, talán előbb-utóbb rájönnek a legdörzsöltebb vállalkozások is: nincs jobb és jövedelmezőbb reklám – igaz, hosszabb távon –, mint az üzletfelek folyamatosan korrekt, megbízható szolgálata. Létezik ugyanis példa a kapitalizmus szelíd változatára is: ez tette Japánt világelsővé. Vigyázó szemünket olykor vethetnénk a Távol– Keletre is...

Chihán György

■ ***Marinko szerint***

Tamasi Attila harminc százalékot kért

■ *(Folytatás az 1. oldalról.)*

– Tamasival 1993 decemberében kerültem közelebbi kapcsolatba – vallja Marinko –, ő adott nekem tippeket arra vonatkozóan, melyik dúsgazdag szegedi, Szeged környéki és orosházi polgárokhoz érdemes betörni. Attila tippje alapján elterveztük, hogy Szegeden kiraboljuk egy benzinkút-tulajdonos házát. Erre az akcióra a szabadkai Ivan Sinkovics barátomtól három embert kértem. Goran Stavrics, Sinisa Petrics és Alekszandar Sekarics meg is érkezett, de nem volt náluk fegyver, ezért elnapoltuk a terv végrehajtását. Tamasi ez idő tájt rendszeresen fölkeresett, mindennap 19 óra tájt előfordult Hont Ferenc utcai lakásomban, és sürgetett: cselekednünk, mert sürgősen pénzre van szüksége. Tamasi az információkért a zsákmányból harminc százalékot követelt magának. Egy alkalommal Tamasi akkor toppant be hozzám, amikor az imént említett három fiú is nálam volt. Attila ekkor elmondta, hogy a benzinkutas időközben eladta házát, a terv tehát meghiúsult, az akciót le kell fújni. Három napra rá, hogy a fiúk ne üljenek tétlenül, Kecskemétre hajtottunk – meséli tovább vérfagyasztó történetét Magda.

Az eredmény három halott: Horváth Antal, felesége és Drago Kujundzsics, Magda egykori cimborája. A vallomásból kiderül, hogy Horváth Antalt azért kellett eltenni láb alól, mert állítólag Magdán keresztül – Ivan Sinkovics közvetítésével – ő rendelt meg Erdődről (Arkan katonai kiképzőbázisáról) százmillió forint értékű fegyverszállítmányt, amit a horvátoknak szándékozott eladni. Az adásvétel kútba esett, mert Horváth időközben „köpött”. Erre Magda Sinkovics letartóztatásából következtetett. Kujundzsicsot azért ölték meg, mert ötvenezer márkát rabolt Magda szegedi lakásából, és a légiós ezt megtudta. Az ominózus napon Kujundzsics felkereste Horváthot, hogy harmincezer márka értékben gyémántot vásároljon tőle – olvasható a jegyzőkönyvben.

A hangtompítós Scorpio gyorsabb volt...

T. T.

■ ***Mint a „régi szép időkben”***

Ezer vekni - háromhatvanért

■ *(Folytatás az 1. oldalról.)*

Fejér Nándort, a társtulajdonos ügyvezető igazgatót a nem mindennapi akcióról kérdeztük.

– Az ötlet szülőatyja én vagyok. A társaim próbáltak róla lebeszélni, mert napi 1000 darab 3,60-as kenyérnél elég jelentős a ráfizetésünk. De úgy vélem, a reklámértéke olyan nagy, hogy érdemes volt belefognunk, s december 31-ig elbírja a vállalkozásunk ezt a napi veszteséget.

■ ***Miért pont 3,60?***

– Mert gyerekkoromban hosszú évekig ennyiért vásároltam a kenyeret. Ez egyébként egy 80 dekás vekni, amit tiszta búzalisztből kifejezetten erre a célra süttetünk. Ehhez meg kellett győznünk két neves szegedi pékséget, a Favorit és a Bajor Pékségeket, hogy amennyire lehet, szorítsák le az előállítási árat.

■ ***Akadt, aki úgy vélte, ez az akció is kedvez a régi rendszer iránti nosztalgiának...***

– Remélem, nem keresnek elő régi fotókat, amikor még kisdobosként az első sorokban álltam a május elsejei felvonulásokon. Nincs ebben semmi politika, kár lenne belemagyarázni. Az viszont komoly szándékunk, hogy ezzel egy komoly kezdeményezést indítsunk el. A hasonló kaliberű vállalkozások elbírnának ilyen akciókat. Negyedébe se kerül mint egy drága hirdetéssorozat, s a reklámértéke jóval nagyobb. December 31-ig tart, de januártól sem feledkezünk meg a kisnyugdíjasokról, naponta 1000 darab kenyeret süttetünk, amit 10 forintért vásárolhatnak majd meg. Terveink szerint ez az ár a végtelenségig tart, legalábbis addig biztosan, amíg tönkre nem megyünk.

■ ***Mit szól az akcióhoz?*** – kérdeztük *dr. Marincs Ferenc* nyugdíjas jogászt, aki már a kenyérakció után, délután ismerkedett az új üzlettel.

– Amikor olvastam az újságban, nagyon meglepődtem. Először arra gondoltam, hogy a választási várakozások látszanak megvalósulni, azután elolvastam a cikket, s azt sajnáltam, hogy csak december 31-ig tart az akció. Tudom, nem lehet visszamenni a huszönöt évvel ezelőtti árakhoz, de az sem szabad felejteni, hogy a fizetésünk – a nyugat-európai árak mellett – a nyugat-európai bérek tizedrésze. Ebben a helyzetben más vállalkozóknak is meg kellene tenni mindent, hogy hasonló akciókkal a kisnyugdíjasok életét valamelyest megkönnyítsék.

■ ***Akadt olyan is, aki úgy vélte: a 3,60-as kenyér kimeríti a tisztességtelen gazdasági verseny fogalmát...***

– Ilyesmiről szó sincs. Ennek az akciónak a veszteségét magára vállalja a cég. Egy szimpatikus, ötletes és emberséges reklámfogásnak tartom. Bár lenne belőle több!

H. Zs.

Vissza a feladóhoz!

Néhány héten belül megkezdődik a Magyarországon gyártott Suzuki autóalkatrészek exportja Japánba. Hosszú előkészületek után ugyanis három magyar cég ötféle alkatrész szállítására kapott megrendelést. Így a Turil Gumigyártó és Kereskedelmi Kft. gyújtótrafó-fedeleket, motorháztetőhöz gumialátétet, valamint szélvédőtartó bakot, a tatabányai Rugógyártó Kft. úgynevezett zárütközőt, míg a Salina Kft. fűtéstömítő-gyűrűt szállíthat a szigetországba.

Valamennyi alkatrészt előzetesen alapos vizsgálatnak és tesztelésnek vetettek alá.

3 KÉRDÉS

A néprajz tanárához

■ Vallási néprajzi konferenciát rendez Szegeden október 6-tól 8-ig a József Attila Tudományegyetem Néprajzi Tanszéke és a Magyar Néprajzi Társaság a Szegedi Akadémiai Bizottság Székházában. A konferencia részleteiről kérdeztük dr. Juhász Antal tanszékvezetőt.

■ ***Milyen előzményei vannak a hétvégi rendezvénynek?***

– Két évvel ezelőtt rendeztük az első vallási néprajzi konferenciát „Szent emberek” címmel, melyen a vallásos népélet szervező egyéniségei állottak a középpontban. A szóhasználat a búcsúvezetőket, előénekeseket, imádságos jámbor asszonyokat nevezte szent embereknek. Most a Mária tiszteletet választottuk célpontul, ami a katolikus néphagyományban igen erős, hiszen Szent István Szűz Mária Boldogasszony pártfogásába ajánlotta a magyar népet.

■ ***Szakemberek szerint igazi különlegesség lesz ez a konferencia. Miért?***

– Az egyik ok, hogy nemzetközi lesz, nemcsak magyar szakemberek, hanem német, osztrák, horvát, vajdasági és erdélyi vallási néprajzkutatók is jönnek. Emellett fontos megjegyezni, hogy ebből a szűkebb témakörből még nem rendeztünk konferenciát, tehát most először kerül igazán homloktérbe a Mária tisztelet, mellyel a tanszék professzora, Bálint Sándor foglalkozott. Barna Gáborral közösen publikált könyvük, a „Búcsújáró magyarok” részletesen elemzi ezt, hiszen nagyon sok kegyhely búcsúja a Mária tiszteleten fogant. A konferencia fő szervezője is Barna Gábor, aki a vallási néprajzi kutatások szervezője és folytatója. Egyébiránt Bálint Sándor, a neves néprajztudós tiszteletére is rendezzük ezt a konferenciát, hiszen augusztusban ünnepeltük születésének 90. évfordulóját. Különlegesség még talán az a hagyomány is, mely szerint a tudományos konferencián nemcsak előadásokat hallgatunk, hanem mindig témakörhöz illő művészeti műsor színesíti a programot. Most a győri bencés énekkar ad koncertet, pénteken este 7 órakor az alsóvárosi Havi Boldogasszony templomban.

■ ***Ez már a második rendezvény, a tervek szerint minden rendszeresen megrendezik a vallási néprajzi konferenciát?***

– Az egykori tanszékvezető professzor, Bálint Sándor kutatásainak egyik területe volt a vallási néprajz, a másik pedig a szegedi népélet hagyományai, művelődéstörténete. Ezt a két vonalat folytatja tanszékünk, igyekszünk kiteljesíteni, ami nem könnyű feladat, hiszen óriási hagyatékot hagyott ránk Bálint Sándor. Kötelességünknek érezzük ezt a hagyományt folytatni, ezért szeretnénk továbbra is a vallási néprajz területén kutatni – és kétvente rendszeresen konferenciát rendezni ebből a témakörből.

Dr. Juhász Antal

T. V.